

Leden van de Gemeenteraad van de
gemeente Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3472800

Datum
19 november 2024

Contactpersoon
W.M. den Hengst

Team Ontwikkeling Leefomgeving

Onderwerp
Raadsinformatiebrief Nationaal Programma Landelijk gebied
najaar 2024

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren wij u over de stand van zaken betreffende het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG). Het ZH-PLG is de provinciale uitwerking van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). In de afgelopen twee jaar hebben wij u meermaals geïnformeerd over de stand van zaken. Voor het laatst is dat geweest met de raadsinformatiebrief van 5 februari j.l. In de tussenliggende periode zijn er relevante ontwikkelingen geweest. In de onderstaande brief geven wij u hierover een update.

Actualiteiten

Met de val van het kabinet Rutte IV en de daaropvolgende verkiezingen en regeringsonderhandelingen is lang onduidelijk geweest hoe het Rijk verder invulling wenste te geven aan het NPLG. Midden september 2024 heeft het kabinet Schoof het besluit genomen om te stoppen met het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG).

In het regeerprogramma van het kabinet-Schoof is een nieuwe koers verwoord:

- Focus op voedselzekerheid en innovatie;
- Regie verschuift van provincies naar het Rijk, inclusief middelen, ruimte en grondbeleid;
- Uitvoeringsgerichte en gebiedsspecifieke aanpak vervangt het vorige beleid (NPLG), plannen worden eind 2024 naar de Kamer gestuurd;
- Het Transitiefonds, met een waarde van €24,3 miljard is geschrapt. In het hoofdlijnenakkoord is eenmalig €5 miljard beschikbaar gesteld voor een meerjarige investering in de agrarische sector, onder andere voor innovatie en doelsturing, een brede opkoopregeling, natuurbeleid, mest en visserij;
- Het kabinet wil agrariërs belonen voor maatschappelijke diensten zoals agrarisch natuurbeheer en biodiversiteit. Hiervoor is €500 miljoen per jaar beschikbaar;

- Vrijwillige beëindigingsregeling voor veehouders zonder gedwongen krimp of onteigening;
- Het kabinet zet zich in voor passende oplossingen voor PAS-melders;
- Urgente aanpak van de mestcrisis. Het kabinet wil met goede voorstellen naar Brussel. Op korte termijn stuurt het kabinet separaat een samenhangend pakket voor de aanpak van de mestcrisis naar de Kamer. De opschaling van mestvergiftiging wordt gefaciliteerd met het oog op emissiereductie, de mestmarkt, duurzame energieproductie (groen gas) en het realiseren van verdienvermogen voor agrarische bedrijven;
- De stikstofaanpak wordt gebaseerd op emissie in plaats van depositie;
- Behoud van hoogwaardige landbouwgrond wordt zoveel mogelijk nagestreefd.

Doelen

Voor een aantal doelen gelden wettelijke termijnen waarop deze gerealiseerd moeten zijn, zoals voor de Vogel- en Habitatrichtlijn (mijlpaal 2030 voor goede staat van instandhouding in 30% van het areaal), voor stikstofreductie (74% van de stikstofgevoelige Natura-2000-gebieden onder de kritische depositiewaarde in 2035) en waterkwaliteit (kwaliteit grond- en oppervlaktewateren in 2027 op orde). Ook de afspraken zoals vastgelegd in het Natuurpact en het Klimaatakkoord zijn nog altijd van kracht.

Overwegingen provincie Zuid-Holland

Binnen het Nationaal Programma Landelijk Gebied was een belangrijke regierol weggelegd voor de provincies. Daarbij zijn landelijke doelen vertaald in provinciale programma's en zijn provinciale uitvoeringsorganisaties opgezet. Het afschaffen van het NPLG vraagt om een herziening van de provinciale aanpak. De provincie Zuid-Holland heeft uitgesproken verder te willen met de gebiedsprocessen die in het kader van het NPLG zijn opgetuigd. Onduidelijk is nog op welke manier daar invulling aan wordt gegeven. Daarbij spelen de volgende zaken:

- **Gesprek met het Rijk:** Een belangrijk onderdeel van deze herziening is het gesprek met het Rijk over de invulling van de regierol. Daarbij moet voor alle betrokken partijen duidelijk zijn hoe de rollen en verantwoordelijkheden zijn belegd.
- **Borging en kaders:** Om de lange-termijndoelen en resultaten te waarborgen, wil de provincie Zuid-Holland de beleidskaders verder verstevigen en concreet maken. Zo wordt er gewerkt aan de verdere uitwerking en borging van de provinciale koers op de doelen voor water, landbouw, natuur en klimaat. Deze koers moet een duidelijke richting geven aan de activiteiten en samenwerkingen in de komende jaren.
- **Samenwerking met gebiedspartners:** In nauw overleg met partners uit de gebieden, zoals de betrokken regiegroepen, moet op basis van de nieuwe realiteit de samenwerking worden gezien. Vooralsnog lijkt het erop dat de provincie de overlegstructuren zoals deze waren ingericht voor het ZH-PLG, laat voortbestaan.
- **Financiering maatregelpakketten:** De provincie Zuid-Holland heeft in het kader van het NPLG 60 projecten ingediend bij het Rijk met een uitvoeringsbudget van € 700 miljoen. Het gaat om no-regret maatregelen waarmee invulling wordt gegeven aan de doelen van het NPLG. Het Rijk heeft een bedrag van €180 miljoen toegekend. Binnen de provincie wordt een afwegingskader uitgewerkt om een keuze te maken tussen welke projecten wel of niet worden gefinancierd. Hierover verwachten we in de komende maanden duidelijkheid.

Wat betekent dit voor Alphen aan den Rijn?

Afgelopen jaren is zowel bestuurlijk als ambtelijk veel tijd geïnvesteerd in het NPLG en de daarbij horende gebiedsprocessen. De koerswijziging die het kabinet heeft ingezet, zorgt ervoor dat deze samenwerking opnieuw moet worden gezien. Dit ten aanzien van doelen, werkwijze en governance, financiering en bovenal over vertrouwen tussen partijen aan tafel. Het belang van de gebiedsprocessen wordt door het Rijk onderkend. Als gemeente blijven we ons inzetten voor een toekomstbesteding buitengebied en een goed toekomstperspectief voor agrarische ondernemers en op verbetering van de biodiversiteit. We willen niet dat onze investering van de afgelopen jaren teniet wordt gedaan.

Hoe verder met het gebiedsproces Groene Hart Noord?

Binnen de gebiedssamenwerking wordt onderkend dat het doorgaan met de gebiedsgerichte aanpak essentieel is voor de toekomst van ons gebied. Recent hebben wij u geïnformeerd over de belangrijkste uitkomsten van ruim 161 gevoerde keukentafelgesprekken. Deze gesprekken bieden goede aanknopingspunten voor een vervolg van het gebiedsproces. En vanuit het regieteam Groene Hart Noord (bestuurders en agrariërs) zal daarom een vervolg worden gegeven. Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een zogenaamde gebiedsscan om zo meer inzicht te krijgen van de feitelijke situatie. De informatie uit de gebiedsscan is belangrijk om in de toekomst de juiste beslissingen te kunnen nemen over investeringen in natuur, bedrijfsvoering en te bereiken wettelijke doelen en opgaven.

Hoe verder met het gebiedsproces Nieuwkoop?

In Nieuwkoop zijn in voorgaande jaren in het pilot-gebiedsproces Gebiedsgerichte Aanpak Nieuwkoopse Plassen al keukentafelgesprekken gevoerd en gebiedsscans gemaakt voor een deel van het gebied dat het dichtst bij het Natura 2000 gebied De Nieuwkoopse Plassen ligt. Ook zijn voor dit gebied al mogelijke strategieën doorgerkend op zowel milieueffecten als economische effecten. Deze activiteiten worden naar verwachting uitgebreid naar het zuidelijke deel van het gebied, dat voornamelijk in de gemeente Bodegraven ligt. Vanuit het gebied is het Fieldlab Groene Hart opgezet. Het fieldlab Groene Hart stimuleert en faciliteert samenwerking in de melkveehouderij in het westelijk veenweidegebied in het Groene Hart. Door alle kennis van boeren, kennisinstellingen, beleidsmakers en innovatieve bedrijven samen te brengen, wordt gewerkt aan nieuwe oplossingen om emissies te verlagen.

Hoe verder met het gebiedsproces Boskoop?

Voor deelgebied Boskoop is in de zomer van 2023 reeds een lijst met projectvoorstellen ingediend. Met het wegvallen van NPLG-financiering is de enige maatregel die nu binnen de huidige middelen van het ZH-PLG gefinancierd kan worden, de verbetering van de groen-blauwe dooradering.

Voor andere maatregelen worden alternatieve financieringsbronnen gezocht bij bijv. provincie en hoogheemraadschap. Zo wordt er in pilot-vorm gestart met participatieve monitoring en baggeren voor waterkwaliteit. Als er dan meer budget beschikbaar komt, kan meteen doorgepakt worden met

Zaaknummer
3472800

Datum
19 november 2024

Blad
4 van 4

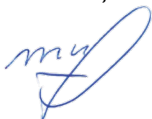
de opschaling van de pilot. Er is bijvoorbeeld kans dat budget dat overgebleven is in een baggerproject in de Krimpenerwaard in Boskoop ingezet kan worden.

Bij het hoogheemraadschap is bijvoorbeeld ook financiering mogelijk voor natuurvriendelijke oevers. Mogelijk dat deze nog kan worden uitgebreid naar het voor Boskoop betere alternatief van inrichten van kraggen en tillen in watergangen (vanwege de vaak geschoeide kanten). Een til is een drijvende constructie waarop inheemse oever- en waterplanten zijn ingeplant. Een krag is een zwaardere constructie die gevuld wordt met lokale bagger waarvan de bovenkant wordt ingeplant met inheemse oever- en waterplanten.

Tenslotte wordt er ook voor andere projecten in Boskoop alternatieve financiering gezocht. Via het Europees Innovatie Partnerschap is subsidie aangevraagd voor een project op het gebied van circulariteit en ook financiering via de regiodeal zou een optie kunnen zijn voor een aantal projecten.

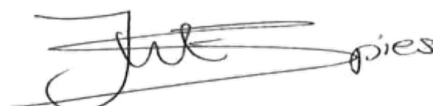
Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

de burgemeester,

mr.drs. J.W.E. Spies